

Patricia heeft al tien jaar geen contact meer met haar moeder

‘ZAL IK MIJN MOEDER VOOR HAAR DOOD NOG BEZOEKEN?’

Ruim tien jaar geleden verbrak Patricia (47) heel bewust het contact met haar moeder. Dat besluit bracht rust in haar leven, maar onlangs heeft ze te horen gekregen dat haar moeder niet lang meer te leven heeft. Moet Patricia nog één keer het gesprek met haar aangaan?

“A ls ik aan mijn moeder denk, herinner ik me vooral een verbitterde, mopperende vrouw, bij wie ik en mijn broer en zus het nooit goed konden doen. Zorgen voor ons deed ze nauwelijks, wij zorgden voor haar. We hadden na schooltijd geen tijd om te spelen: altijd had mijn moeder een lijstje met klussen die we moesten doen. Vriendinnen had ik niet. Ik had alleen mijn broer en zus met wie ik me vermaakte. Met z'n drieën waren we dan ook enorm hecht. We hadden het eigenlijk alleen fijn op de dagen dat mijn vader thuis was. Hij werkte op de vaart en was vaak weg, maar als hij er was, dan was het feest. Dan kwam mijn moeder van de bank af en gedroeg ze zich als een voorbeeldige huisvrouw. Voordat mijn vader met pensioen kon gaan, stierf hij tijdens zijn werk. We waren kapot van verdriet, al veranderde er weinig in ons dagelijks leven.

Korte tijd later ging ik op mezelf wonen en pas toen merkte ik hoezeer mijn jeugd een stempel op me had gedrukt. Ik begon aan een opleiding en maakte vriendinnen. Ik kwam bij hen thuis en zag hoe het er daar aan toeging. Hun moeders waren warm, geïnteresseerd en vergevingsgezind. Langzaam begon ik te beseffen dat mijn eigen moeder een kille, emotionele vrouw was, die veel eiste van haar kinderen, maar niks terug gaf. Zo was het geweest en zo was het nog steeds.

Indien nodig gebruikte mijn moeder haar status als weduwe om ons voor haar karretje te spannen. Dat kon voor van alles zijn: chauffeur spelen, schoonmaken of het regelen van bankzaken. En wij? Wij deden het, al kregen we altijd het nodige commentaar en gemopper over ons heen. Ik heb in die tijd meerdere pogingen gedaan om echt een band met haar

op te bouwen, maar tevergeefs. Het was eenrichtingsverkeer: het interesseerde haar gewoon niet hoe ik me voelde, wat ik nodig had of wat ik van iets vond. En een bedankje voor bezochten diensten kon er al helemaal niet vanaf.

Therapie

De spreekwoordelijke druppel kwam voor mij ruim tien jaar geleden. Ik nam mijn moeder mee naar het theater, maar werkelijk niets was goed: het drankje dat ik voor haar haalde was niet lekker, de jurk die ik aanhad maakte me dik en mijn haar zat raar. O ja, ze ontdekte ook nog een minuscule vlek op mijn jas, waardoor ze vond dat ik eruitzag als een zwerver. Op de terugweg zei ze: ‘Jammer dat het een matinee was. ’s Middags vind ik er niets aan in het theater.’ Toen brak ik.

Eenmaal weer thuis heb ik eerst dagenlang gejankt. In de maanden daarna nam ik, met de hulp van een goede therapeut, steeds meer afstand. Tot ik eindelijk was losgekomen van haar. Dat proces was heftig en intens, maar het voelde alsof er een last van mijn schouders viel.

Mijn jongere zus Ellen had al een aantal jaar eerder definitief gebroken met mijn moeder door in het buitenland te gaan wonen. Het contact tussen die twee bestaat uit eens per jaar een verjaardagskaart. Van Ellen naar mijn moeder dan - ik vraag me af of mijn moeder überhaupt nog weet wanneer Ellen jarig is.

Danny heeft nog wel contact met ma. Uit plichtsbefef gaat hij eens per maand bij haar langs en dan helpt hij haar met de meest noodzakelijke dingen. Haar gemopper en commentaar laat hij van zich afglijden en dat gaat prima, zegt hij. Hij

begrijpt dat Ellen en ik ons hebben losgemaakt en hij begrijpt ook dat wij dat kunnen omdat hij zich nog om haar bekomert. In zekere zin doet hij het dus ook om het ons, zijn zussen, makkelijker te maken. Daar ben ik hem dankbaar voor.

Klein meisje

Een week geleden kreeg ik een telefoontje van Danny. Mijn moeder bleek ernstig ziek te zijn. ‘Ze heeft nog maar een paar maanden te leven,’ zei Danny. Hij wist dat hij mij en mijn zus voor een groot dilemma zou plaatsen door het te vertellen. Daarom had hij met het idee gespeeld om het te verzwijgen, tot ze zou zijn overleden. Maar hij bedacht dat wij misschien nog wel voor een laatste keer met haar zouden willen praten. Die beslissing wilde hij aan ons laten.

Ellen peinst er niet over, maar voor mij ligt het toch anders, merk ik. Na Danny's telefoontje kwamen er weer veel oude gevoelens naar boven. Spijt en schuldgevoel. En vragen. Eigenlijk voel ik me net een klein meisje dat hunkert naar de goedkeuring van haar moeder. Die goedkeuring heb ik nooit gekregen, maar misschien kan het alsnog? Misschien begrijpt ze inmiddels dat ze het anders had moeten doen. Aan de andere kant ben ik bang dat een ontmoeting met mijn moeder oud zeer naar boven zal halen. Ik ben bang dat ik weer zal instorten als ik opnieuw afgewezen word. Ik word al misselijk bij het idee.

Ik dacht dat ik was losgekomen van mijn moeder, maar nu haar overlijden aanstaande is, vraag ik me af of dat echt wel zo is. Kan een bezoekje aan haar ziekbed iets voor me doen, of zal het alles juist erger maken?” ■